

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB
Organisationsnummer 556462-4368
info@engelska.se

Ärendet

Tillsyn av Internationella Engelska Skolan i Kungsbacka i Kungsbacka kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 11 november 2022

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast **fredag den 12 januari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i ämnena engelska, moderna språk (spanska och tyska), historia, geografi, samhällskunskap och religionskunskap, slöjd och teknik bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. För det fall huvudmannen avser att för

undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser brister rörande utarbetande av ordningsregler.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till **skolinspektionen@skolinspektionen.se** eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:1948) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn under första verksamhetsåret av Internationella Engelska Skolan Kungsbacka (IES Kungsbacka) i Kungsbacka kommun.

Skolinspektionen har den 11 november 2022 beslutat att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast den 13 februari 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Internationella Engelska Skolan i Sverige AB en anmärkning avseende brister rörande utarbetandet av ordningsregler.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har den 13 februari 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpits.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i sitt beslut den 11 november 2022 förelagt huvudmannen att se till att undervisningen vid IES Kungsbacka bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.

Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen i februari framkommer att eleverna vid IES Kungsbacka under läsåret 2022/2023 har fått undervisning av lärare som saknar lärarlegitimation eller behörighet att undervisa i de ämnen och årskurser där de undervisar.

Huvudmannen anger i sitt skriftliga svar den 13 februari 2023 att IES fortsatt använder sig av lärare med utländsk lärarexamen och kunskaper i engelska motsvarande modersmålsnivå för undervisning i engelska. Huvudmannen erbjuder svenskundervisning för lärare med utländsk examen med målet att dessa på sikt ska kunna ansöka om att bli behöriga. Under tiden fram till dess undervisar lärarna fortsatt men sätter inte betyg på egen hand.

I ämnet engelska undervisas eleverna i årskurserna 4–9 av tre lärare som saknar lärarlegitimation. Samtliga tre har utländsk lärarexamen eller motsvarande och undervisar på engelska. Rektor uppger att två av dessa lärare kommer att ersättas till nästkommande läsår. Rektor har anställt en legitimerad och behörig lärare liksom ytterligare en lärare vilken avslutar sin utbildning inom KPU, kompletterande pedagogisk utbildning, i juni. I fallet med den tredje läraren så står hen i begrepp att validera sin utbildning.

I ämnet svenska undervisas elever i årskurserna 4 och 6 av två lärare som saknar lärarlegitimation. Rektorn har i informationen till Skolinspektionen uppgett att bägge lärare har visstidsanställning och är under pågående utbildning till lärare.

I ämnet svenska som andraspråk, SVA, undervisas elever i årskurserna 1–6 av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet.

I ämnet moderna språk undervisas elever i årskurserna 4–6 i spanska av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Rektor uppger att undervisningen nästa år kommer att tas över av en annan lärare på skolan som har behörighet att undervisa i moderna språk (spanska).

I moderna språk (tyska) undervisas eleverna av en lärare som saknar lärarlegitimation. Rektor uppger att tidigare försök att rekrytera en behörig lärare i ämnet inte lyckats. Av insända rekryteringsannonser framgår att skolan har försökt rekrytera en behörig lärare till nästa läsår.

I de samhällsorienterande ämnena historia, geografi, samhällskunskap och religionskunskap undervisas elever av legitimerade lärare vilka saknar behörighet att undervisa i några eller alla dessa ämnen. I årskurs 2 undervisas elever av en

lärare som visserligen har lärarlegitimation men saknar behörighet för att undervisa i något av dessa ämnen. I årskurs 1 undervisas elever i samtliga samhällsorienterande ämnen av en lärare som enbart har behörighet att undervisa i ämnet samhällskunskap. I årskurserna 7–8 undervisas elever i samhällskunskap och geografi av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen.

I ämnena slöjd och teknik undervisas eleverna av två lärare som saknar lärarlegitimation. Rektor uppger i sitt svar till Skolinspektionen att den ena av dessa lärare genomfört den avslutande delen av sin utbildning under läsåret och följaktligen förväntas bli legitimerad. I fallet med den andra läraren uppger rektorn att hen sökt till en utbildning inom KPU, kompletterande pedagogisk utbildning till nästa läsår. Huvudmannen har i tidigare svar till Skolinspektionen den 13 februari angett att IES Kungsbacka inte har annonserat efter behöriga lärare i dessa ämnen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning, som huvudregel, får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s.47).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för

detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vid IES Kungsbacka när det gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare.

Utifrån de uppgifter som huvudmannen lämnat framgår att tre lärare som undervisar i ämnet engelska saknar lärarlegitimation. Dessa lärare har en utländsk examen och bedriver sin undervisning på engelska. Språkundervisning omfattas inte av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen. För dessa ämnen gäller således krav på legitimation och behörighet för att få undervisa.

Till följd av tidigare föreläggande erbjuder huvudmannen svenskundervisning för lärare med utländsk examen med det uttalade målet att dessa på sikt ska utveckla de språkkunskaper i svenska som krävs för att kunna få lärarlegitimation. Dessa lärare saknar emellertid lärarlegitimation och är enbart behöriga att undervisa med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen.

Av den personalförteckning som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen framgår att det finns lärare anställda på skolan som har behörighet att undervisa i engelska i aktuella årskurser. Dessa lärare undervisar emellertid inte i ämnet engelska utan i andra ämnen. En av dessa lärare undervisar exempelvis i svenska som andraspråk (SVA), ett ämne som läraren ifråga inte är behörig att undervisa i.

Utifrån uppgifter som huvudmannen lämnat framgår att undervisning i ämnena svenska, moderna språk (spanska och tyska), geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap och SVA bedrivs av lärare som saknar behörighet för att undervisa i dessa ämnen och, i fallet med ämnet svenska, saknar lärarlegitimation.

Utifrån inskickad personalförteckning samt lärarnas legitimationer framgår att det finns lärare anställda på skolan som har behörighet att undervisa i svenska, geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, spanska och SVA (årskurserna 1–3). Undervisning i dessa ämnen bedrivs således i flera fall av obehöriga lärare trots att det finns behöriga lärare att tillgå.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av för-

arbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Skolinspektionen bedömer att författningarnas krav att endast den som har legitimation som lärare och behörig för viss undervisning får bedriva undervisning inte är uppfyllt i verksamheten inom ämnena engelska, SO-ämnena, moderna språk (spanska och tyska), slöjd och teknik.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB verksamhet vid IES Kungsbacka uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen har angett att lärare som undervisar i ämnet engelska fortsättningsvis inte sätter betyg på egen hand om de saknar legitimation. Skolinspektionen finner sammanfattningsvis att det finns skäl att ånyo förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut tilldelat huvudmannen en anmärkning med anledning av att eleverna på IES Kungsbacka inte medverkat vid utarbetandet av skolans ordningsregler.

Av huvudmannens skriftliga redogörelse framgår att samtliga klasser på skolan getts möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på föreslagna ordningsregler vid läsårets start i augusti. Synpunkterna har lett till ett par konkreta förändringar i ordningsreglerna till läsåret 2022/2023.

Huvudmannen uppger att ordningsregler är en återkommande punkt på varje möte med elevrådet för att samla in synpunkter som kan leda till behov av förändrade regler.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen). Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Information och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad (4 kap. 9 § skollagen). En av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever och lärare eller annan personal och även elevens vårdnadshavare om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön, t.ex. genom att medverka i utarbetandet av ordningsregler (prop. 2009/10:165 s. 319).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Niklas Lundström har varit föredragande i ärendet.